

Utbildningsinspektion i Marstrands skola, grundskola F-6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Marstrands skola den 22 mars 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Marstrands skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Marstrands skola intervjuades skolledningen, elever och lärare och föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga klasser vid skolan. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Marstrands skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	60
Förskoleklass	12
Grundskola	93

Verksamheten vid Marstrands skola består av förskoleklass och årskurserna 1–6. Klasserna är organiserade i fyra grupperingar, årskurs 1, årskurserna 2–3, årskurs 4 samt årskurserna 5–6. I samma lokaler som skolan finns även fritidshem/fritidsklubb. Till rektors ansvarsområde hör också förskola som finns dels i anslutning till skolan och dels på angränsande ö, Koön. På Koön finns tre avdelningar med 60 barn och i anslutning till skolan en avdelning med åtta barn.

Skolan ligger på Marstrandsön i skärgården utanför Kungälv. Skolans huvudbyggnad är byggd 1886 och fick en tillbyggnad 1999.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Marstrands skola och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Eleverna vid Marstrands skola utvecklar kunskaper enligt de nationella målen i ämnena svenska, matematik och engelska. Eleverna är trygga och utvecklar demokratiska värderingar.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Resultaten av elevernas kunskapsutveckling bör följas upp och utvärderas i samtliga ämnen.
- Elevernas möjlighet till inflytande över verksamheten i stort bör tydliggöras och öka. Likaså bör elevernas inflytande över sitt eget lärande utökas att även gälla arbetsformer och innehåll i undervisningen utifrån elevernas mognad.
- Skolan bör utveckla arbetet med att konkretisera kursplanernas och läroplanens mål för eleverna.
- Skolan bör i högre grad arbeta utifrån kursplanernas mål, samt utvärdera elevernas kunskaper i hem- och konsumentkunskap och teknik utifrån målen i respektive ämne.
- Skolans ledning bör ges förutsättningar för att fullgöra sitt uppdrag att bidra till skolans utveckling.
- Ett systematiskt och fungerande kvalitetsarbete bör utvecklas
- Skolans kvalitetsredovisning bör utvecklas.

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2 samt de nationella kursplanerna.

Eleverna i förskoleklassen ges möjlighet till utveckling och lärande och en grund för fortsatt skolgång enligt inspektörernas bedömning.

I Marstrands skolas kvalitetsredovisning för 2005 redovisar skolan resultaten av elevernas kunskapsutveckling genom en sammanställning av resultaten de nationella ämnesproven för årskurs 5. Dessutom kommenteras resultatet med att eleverna vid Marstrands skola uppnår målen i kursplanerna för skolår 5. Lärarna använder diagnoser för att följa elevernas kunskapsutveckling och Skolverkets stödmaterial. Inspektörerna ser exempel på olika former av uppföljningar och utvärderingar under besöket vid skolan. Inspektörernas bedömning är dock att skolan bör utveckla former för att följa upp och utvärdera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

Enligt skolans kvalitetsredovisning har samtliga elever nått målen för årskurs 5 i svenska, matematik och engelska under läsåret 2004/05. Nuvarande läsår har inte samtliga prov genomförts vid inspektörernas besök. Enligt rektorn och lärarna uppnår även elever i behov av stöd målen i förhållande till mål i åtgärdsprogram.

Vid intervjuer med elever framkommer att de saknar kännedom om målen för undervisningen. Inspektörerna ser inte heller tecken på att skolan arbetar med att eleverna skall få kännedom om målen för undervisningen vid besöken i klassrummen. Vid intervjuer med lärare framkommer att de inte arbetar aktivt med att informera och konkretisera målen för eleverna. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla arbetet med att konkretisera kursplanernas och läroplanens mål för eleverna.

Enligt läroplanen skall eleverna successivt utöva ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet på skolan. Skolan skall också sträva mot att eleverna har kunskaper om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former. Enligt grundskoleförordningen skall eleverna i varje klass eller undervisningsgrupp ges tillfälle att tillsammans med läraren behandla frågor som är av gemensamt intresse för eleverna.

Vid intervjuer med eleverna framkommer olika bilder av deras möjlighet till inflytande beroende på vilken klass de går i. I någon klass har eleverna klassråd eller motsvarande möjlighet till inflytande varje vecka, i en annan klass säger eleverna att det blir klassråd mer sällan och efter behov. Denna bild styrks av lärarna i intervju med dem. Eleverna säger också i intervju att det ofta beslutas på elevråd om återgångar som skall genomföras, men att det sen ändå inte händer något. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla elevernas möjlighet till inflytande. Samtliga elever vid skolan har inte regelbundna klassråd eller annan möjlighet att kunna utöva inflytande, vilket inspektörerna bedömer bör utvecklas.

Lärarna säger i intervjuer att skolans arbete med klassamtal och övrig undervisning ger förutsättningar att hantera livsfrågor och etiska dilemman. Samtliga intervjuade elever uttrycker att skolans miljö är trygg.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Vid Marsstrands skola finns ett elevråd som arbetar med hjälp av en lärare som också vikarierar som rektor del av tjänsten. I intervjuerna säger eleverna att de vuxna lyssnar på dem, men att det inte händer så mycket med deras önskemål om förändringar. De ger som exempel på hur det har kunnat påverka arbetsmiljön vid skolan, att de har fått klockor i omklädningsrummen. Vid intervjuerna med elever framkommer att elevernas möjlighet till inflytande varierar från klass till klass. Vid intervjuer med lärarna säger de att de på olika sätt ger eleverna möjlighet till inflytande. I årskurs 1 har t.ex. klassen dagligen samling där angelägna saker för eleverna tas upp. I en annan klass säger eleverna att de har sporadiska klassråd vid behov. Inspektörerna bedömer dock att elevernas möjlighet till inflytande bör tydliggöras och utökas för att ge eleverna successivt ett allt större inflytande över verksamheten. Vid klassrumsbesöken ser inspektörerna att eleverna har möjlighet att planera sitt arbete utifrån arbetsuppgifter och innehåll som lärarna i hög grad beslutar om, detta bekräftas också av lärarna vid intervjuerna. Inspektörerna bedömer att elevernas inflytande över sitt eget lärande bör utökas att även gälla arbetsformer och innehåll i undervisningen utifrån elevernas mognad.

Skolan har en lokal styrelse sedan 2000. Vid senaste årsmötet deltog så få personer att man inte var beslutsam. Vid tillfället för inspektionen finns en interimistisk lokal styrelse som har till uppgift att undersöka intresset för att det fortsättningsvis skall finnas en lokal styrelse.

Enligt rektorn genomförs regelbundna enkäter om elevernas trivsel. I första hand sker det förebyggande arbetet för att motverka kränkande behandling bland eleverna i arbetslaget. Elevhälsoteamet och specialpedagogen vid skolan är delaktiga i arbetet. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år.

Det finns ett handlingsprogram mot kränkande behandling i skolans arbetsplan, "Åtgärder för att förebygga och stoppa kränkande behandling." Enligt rektor har planen inte uppdaterats då det är skolans lokala styrelse som ansvarar för skolans arbetsplan. Enligt inspektörerna uppfyller inte skolans handlingsplan författningarnas krav och inspektörerna förutsätter att skolan i sitt arbete med likabehandlingsplanen beaktar detta.

Enligt den lokala timplanen har eleverna hemkunskap fördelad på årskurserna 2–5. Däremot vet inte eleverna att de har ämnet hem- och konsumentkunskap vid intervjuerna. Lärarna och skollädaingen beskriver att eleverna får möjlighet att t.ex. baka vid flera tidpunkter under skoltiden vid Marstrands skola. Inspektörerna gör bedömningen att lärarna inte arbetar utifrån de mål som finns för ämnet hem- och konsumentkunskap i kursplanerna. Även när det gäller ämnet teknik råder en osäkerhet vid intervju med lärare om kursplanens mål i ämnet och huruvida eleverna når målen. Inspektörerna gör bedömningen att skolan i högre grad bör arbeta utifrån kursplanernas mål i ämnet hem- och konsumentkunskap. Vidare bör elevernas kunskaper i hem- och konsumentkunskap samt teknik utvärderas utifrån målen i respektive ämne.

Inspektörerna ser under besöket exempel på att utvärderingar av lärandet genomförs i ämnena matematik och svenska med hjälp av underlag från Skolverket eller med hjälp av diagnoser som hör till det läromedel som används. I en klass skriver också eleverna kontinuerligt dagbok och utvärderar sitt arbete under veckan. Vidare ser inspektörerna exempel på att elever muntligt redovisar arbetsuppgifter inför klassen. Inspektörerna ser vid ett flertal tillfälle under klassrumsbesöken hur eleverna får kontinuerlig återkoppling i undervisningssituationen t.ex. när elever läser högt för läraren eller i kommentarer i utvärderingsböcker.

Det finns en aktuell kvalitetsredovisning för 2005 som har en gemensam struktur för kommunens skolor. Kvalitetsredovisningen redovisar endast resultaten i svenska, matematik och engelska samt en bedömning av rektor; ”att eleverna vid Marstrands skola uppnår målen i kursplanerna för skolår 5”. Redovisningen saknar analyser av resultaten. Det framgår inte heller om den bygger på gemensamma utvärderingar. Vid intervju med personal och rektor framkommer att personalen inte har varit delaktig i framtagande av kvalitetsredovisningen och inte heller elever och föräldrar har getts möjlighet att delta i framtagande av kvalitetsredovisningen. Rektorn säger i intervju att information om kvalitetsredovisningens struktur och innehåll kom först i december 2005 från barn och ungdomsförvaltningen och det då inte fanns möjlighet att genomföra utvärderingar och få den delaktighet som är önskvärd. Enligt skolans arbetsplan finns dock en planering för hur målen skall utvärderas och följas upp. Enligt rektor har dessa utvärderingar inte genomförts då skolan inte har haft någon fungerande styrelse under det pågående läsåret. Detta sammantaget gör att inspektörernas bedömning är att Marstrands skola saknar ett systematiskt och fungerande kvalitetsarbete och att kvalitetsredovisning bör förbättras.

Skolans rektor är för tillfället tjänstledig 40 procent av tjänsten för att leda annan kommunal verksamhet inom Kungälv kommun. Rektorn är dock varje dag vid skolan. Två av lärarna vid skolan och förskolan som hör till enheten vikarierar motsvarande tid. En av lärarna vikarierar inom grundskolan och den andra inom förskolan. Inget annat framkommer än att ansvarsfördelningen är tydlig för skolans personal.

Enligt skollädaingen finns en kontinuerlig dialog om skolans verksamhet med företrädare för huvudmannen både vad det gäller förvaltning och politiker. Däremot har det under det senaste året inte funnits någon lokal styrelse vilket har försvårat rektors arbete då t.ex. framtagandet av arbetsplan för skolan är delegerat till styrelsen. Enligt elever och personal är rektor förtrogen med den

dagliga verksamheten inom sitt ansvarsområde. Rektorn är väl känd av eleverna och det gäller även den vikarierande rektorn. Det framkommer, som nyss nämnts, vid intervjun med rektorn att rektorns möjlighet att ta ansvar för skolans styrning försvåras av att det inte finns aktuell arbetsplan och det gör också det svårt att driva ett systematiskt kvalitetsarbete då en viktig länk i målstyrningskedjan saknas. Enligt inspektörerna försvårar dessa omständigheter också rektors möjlighet att fullt ut driva den pedagogiska utvecklingen vid skolan. Kommunen bör enligt inspektörernas bedömning ge skolledningen bättre förutsättningar att driva den pedagogiska utvecklingen i skolan.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Flertalet lärare har behörighet och utbildning för den undervisning de bedriver. Tre av pedagogerna är under SÅL utbildning, vilket innebär att de har utbildning som fritidspedagoger och får kompletterande utbildning för behörighet för att undervisa i grundskolan. Tillgång till personal med speciell kompetens så som skolsköterska och specialpedagog finns i det gemensamma stödteamet för området kusten.

Eleverna har tillgång till böcker, skrivmateriel och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning och för att nå målen.

Sammantaget bedömer inspektörerna att personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiskt material och utrustning vid Marstrands skola ger eleverna förutsättningar för att nå de nationella målen.

Datum	Ort
2006-12-19	Göteborg

Liselotte Hakeberg

Tomas Erlandsson